

Menetelmäseloste

1. Tilastotietojen relevanssi
2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus
3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus
4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus
5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys
6. Tilastojen vertailukelpoisuus
7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto kuvaa Suomessa toimivia yrityksiä. Tilasto sisältää toimialoittaisia tietoja yritysten lukumääristä, henkilöstöstä, maksetuista palkoista ja tilinpäätöksistä. Yritysten lukumäärä- ja henkilöstötietoja julkaistaan kaikilta toimialoilta.

Tilastoyksikkönä on sekä oikeudellinen yksikkö (y-tunnus) että yritysüksikkö. Tilastossa yritysüksikkö on otettu käyttöön uutena tilastoyksikkönä tilastovuodesta 2017 lähtien. Kuntien markkinaehtoiset liikelaitokset sisältyvät tilastoaineistoon. Yrityssektorille kuuluvista yrityksistä julkaistaan lukumäärä- ja henkilöstötietoja kaikilta toimialoilta. Liikevaihtotietoja julkaistaan lähes kaikilta toimialoilta pois lukien alkutuotannon maataloustoimiala sekä rahoitus- ja vakuutustoiminta. Yritysten tilinpäätösaineiston kuvausalueen ulkopuolelle jäävät alkutuotanto (TOL A) sekä rahoitus- ja vakuutustoiminta (TOL K).

Voittoa tavoittelemattomista yhteisöistä julkaistaan erillinen StaFin-taulu.

Rakenne- ja tilinpäätöstilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja sekä yritysten rakennetta kuvaavia tietoja. Lisäksi tilaston tilinpäätösosio sisältää keskeiset tuloslaskelma- ja tasetiedot sekä näistä laskettuja kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Perustietoja käytetään myös kansantalouden tilinpidon ja muiden taloustilastojen laadinnassa sekä tutkimustoiminnassa. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Vuonna 2013 yritysrekisterin ja tilinpäätöstilaston aineistot yhdistettiin Rakenne- ja tilinpäätöstilastoksi. Yritysrekisterin tietoja on tilastoitu 1970-luvulta lähtien ja Tilinpäätöstietoja 1980-luvulta lähtien.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

1.2.1 Käytetyt käsitteet

Yritysüksikkö

Yritysüksikkö vastaa pienintä oikeudellisten yksiköiden ryhmää, joka muodostaa päätöksenteossaan itsenäisen tuotantoyksikön. Sillä on kaikki tarvittavat tuotannontekijät, se myy tuotteita markkinoille ja sitä johdetaan kokonaisuutena. Yritysüksiköllä pyritään kuvaamaan taloudellisia kokonaisuuksia. Suurimmassa osassa tapauksia oikeudellinen yksikkö ja yritysüksikkö vastaavat täysin toisiaan. Konserneihin kuulumattomilla yrityksillä yritysüksikkö vastaa aina oikeudellista yksikköä. Joskus

yrittäjäyhtiö kuitenkin muodostuu useista oikeudellisista yksiköistä. Konserni voi esim. eriyttää tuotannon ja sekä tuotteiden myynnin ja kiinteistöt omiksi yhtiöikseen. sisällä Tilastokeskus muodostaa yrittäjäyhtiön samaan konserniin kuuluvista Suomessa sijaitsevista yhtiöistä. Konsernin oikeudellisista yksiköistä (y-tunnus) voidaan muodostaa yksi tai useampia yrittäjäyhtiöitä.

Henkilöstö

Henkilöstö-muuttuja käsittää palkansaajat ja yrittäjät. Henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä.

Yrittäjien osalta yrittäjätyöpanokseksi lasketaan se työpanos, jonka yrityksen omistaja tai perheenjäsen on tehnyt yrityksessään ilman varsinaista palkkaa.

Yritys- ja toimipaikkarekisterin tiedusteluihin sisällyttämien yritysten henkilöstötieto on estimoitu palkkojen perusteella. Henkilöstötietojen keruuseen liittyvistä tiedusteluista sekä estimointimenetelmää esitellään tarkemmin luvussa 2.2.2.

Palkkasumma

Palkat ovat tilikaudelta ja niihin sisältyvät rahapalkan lisäksi ennakoperintälain mukaiset luontaisedut. Palkkoihin sisältyvät myös yrittäjien itselleen maksamat palkat. Optiotulot eivät sisälly palkkoihin.

Joillakin toimialoilla palkat ovat todellista suurempia sen vuoksi, että emoyritys voi tilittää tytäryrityksensä ennakonpidätykset verottajalle. Tällöin tytäryrityksen palkkasumma saattaa tilastoitua emoyrityksen toimialalle. Vakuutuslalla palkkoihin sisältyvät myös asiamiesten palkat, vaikka asiamiehet eivät tavallisesti sisällykään henkilöstömäärään.

Tilinpäätöstietojen yhteydessä esitetään tuloslaskelman mukaiset palkat ja henkilöstösivukulut yhteensä. Tuloslaskelman palkat voivat poiketa maksetuista palkoista, koska tuloslaskelman palkkoihin voi sisältyä esim. ulkomaille maksettuja palkkoja.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman tiedot perustuvat yritysten virallisiin tilinpäätöstietoihin, joiden esittämisestä on säädetty kirjanpitolaisissa ja -asetuksessa. Tilaston julkistuksissa tuloslaskelman tiedot esitetään ryhmitettyinä siten, että siitä käy ilmi tuloksen muodostumisen kannalta keskeiset erät: käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot sekä myyntitappiot ja fuusiotappiot esitetään nettotuloksen jälkeen ennen kokonaistulosta. Ennen käyttökateä esitetty laskennallinen palkkorjaus oikaistaan kokonaistuloksen jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on siten virallisen tuloslaskelman mukainen.

Virallisessa tuloslaskelmakaavassa ei ole enää satunnaisten erien ryhmää. Saadut ja maksetut konserniavustukset esitetään tilinpäätössiirtojen yhteydessä.

Laskennallinen palkkorjaus

Tilinpäätöstietojen yhteydessä esitetään omana eränä laskennallinen palkkorjaus, mikä ei ole virallisen tuloslaskelman erä. Sen avulla arvioidaan yrittäjän palkattoman työpanoksen vaikutus yrityksen kannattavuuteen. Palkkorjaus palautetaan ennen tilikauden tulosta, joten sillä ei ole vaikutusta yrityksen vakavaraisuuteen.

Palkkorjaus-erää laskettaessa lähtötietona käytetään yrityksen yrittäjätyöpanosta ja yrityskohtaista palkatun henkilöstön keskipalkkaa. Yrittäjätyöpanoksen määrittelee Yritysrekisteri YEL-maksutietojen perusteella. Tietojen julkistuksissa palkkorjaus huomioidaan mikroyrityksillä eli alle 10 henkilöä työllistävillä yrityksillä.

Taseet

Taseiden tiedot perustuvat yritysten virallisiin tilinpäätöstietoihin, joiden esittämisestä on säädetty kirjanpitolaisissa ja -asetuksessa. Tilaston taseista julkaistaan Vastaavaa ja Vastattavaa puolen tiedot pääkohdittain.

Vastaavaa	Vastattavaa
Pysyvät vastaavat yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Vaihto-omaisuus yhteensä	Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä
Rahoitusomaisuus yhteensä	Pakolliset varaukset yhteensä
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	Vieras pääoma yhteensä
Vastaavaa yhteensä	Vastattavaa yhteensä

Tunnusluvut

Tilinpäätösaineistosta julkaistaan keskeisimmät tunnusluvut.

Liiketoiminnan tuotot yhteensä	Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot – käyttöomaisuuden myyntivoitot – fuusiovoitot
Jalostusarvo	Käyttökate + henkilöstökulut yhteensä + laskennallinen palkkakorjaus
Aineelliset nettoinvestoinnit	Aineellisten hyödykkeiden lisäykset yhteensä – vähennykset yhteensä (myynnit ja luovutukset)
Käyttökate	Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot – käyttöomaisuuden myyntivoitot – fuusiovoitot – aine- ja tarvikekäyttö – ulkopuoliset palvelut – henkilöstökulut – palkkakorjaus – liiketoiminnan muut kulut + fuusiotappiot + käyttöomaisuuden myyntitappiot +/- valmisteverastojen lisäys/vähennys
Käyttökateprosentti	$\text{Käyttökate} \div \text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä} \times 100$
Rahoitustulos	Käyttökate + rahoitustuotot – rahoituskulut – verot
Rahoitustulosprosentti	$\text{Rahoitustulos} \div \text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä} \times 100$
Nettotulos	Käyttökate + rahoitustuotot- ja kulut – verot – poistot ja arvonalentumiset
Nettotulosprosentti	$\text{Nettotulos} \div \text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä} \times 100$
Kokonaistulos	Nettotulos + satunnaiset tuotot – satunnaiset kulut + käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot –

	käyttöomaisuuden myyntitappiot ja fuusiotappiot +/- konserniavustukset yhteensä
Kokonaistulosprosentti	$\text{Kokonaistulos} \div \text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä} \times 100$
Kokonaispääoman tuotto, %	$((\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}) \div \text{taseen loppusumma}) \times 100$
Omavaraisuusaste, %	$(\text{Oma pääoma yhteensä} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}) \div (\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakkomaksut}) \times 100$
Kokonaisvelat / liikevaihto, %	$(\text{Vieras pääoma yhteensä} - \text{saadut ennakkomaksut}) \div \text{Liikevaihto} \times 100$

1.2.2. Luokitukset

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev.2:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Yksiköt luokitellaan toimialaluokkiin tilastoajankohtana pääasiallisen toimintansa perusteella. Jos yksiköissä harjoitetaan monenlaista toimintaa, punnitaan niiden merkitys arvonlisäysoosuuksien avulla. Mitä enemmän jokin toiminta lisää arvoa, sitä suurempi paino sille annetaan toimialamäärittelyssä. Jos arvonlisäystä ei tiedetä, käytetään esimerkiksi palkkoja, henkilöstön määrää, tuotannon bruttoarvoa ja liikevaihtoa.

Liikevaihto- ja palkkasummatietoja julkaistaan toimialoittain kirjaintasolla sekä 2-, 3-, 4- ja 5 numerotasolla. Tilinpäätöstietoja julkaistaan toimialoittain kirjaintasolla ja 2-numerotasolla sekä toimialaryhmittäin. Tietoja julkistettaessa noudatetaan tietosuojaa kynnyсарvoa käyttäen. Ryhmässään pitää olla vähintään 3 yritystä jotta tietoja voidaan julkistaa.

Tilinpäätöstietojen toimialaryhmät:

TOL B-S, pl. K	Koko yrityssektori
TOL 10 - 12	Elintarviketeollisuus
TOL 13 - 15	Tekstiiliteollisuus
TOL 16 - 17	Metsäteollisuus
TOL 19 - 22	Kemianteollisuus
TOL 24 - 30,33	Metalliteollisuus
TOL 26 - 27	Elektroniikkateollisuus

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on Verohallinnon asiakastietokannassa olevan oikeudellisen muodon mukainen. Tilastossa julkaistaan eriteltynä tärkeimmät oikeudelliset muodot tilastollisen tietosuojan huomioiden.

StatFin-tauluissa tietoja on saatavissa oikeudellisen muodon luokista:

- SS Yhteensä
- 01 Luonnollinen henkilö
- 10 Avoin yhtiö
- 11 Kommandiittiyhtiö
- 12 Osakeyhtiö
- 25 Osuuskunta
- 99 Muut oikeudelliset muodot

Sektoriluokka

Käytetty sektoriluokitus on Sektoriluokitus 2012 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 5, Helsinki 2012). Sektoriluokitus 2012 perustuu uudistettuun Euroopan unionin kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT 2010: Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä Euroopan unionissa 20.12.2010). Luokituksessa yksiköt jaetaan omistajuuden, toiminnan tarkoituksen ja rahoitustavan perusteella eri sektoreihin.

StatFin-tauluissa tietoja on saatavissa sektoriluokista:

- SSSSS Yhteensä
- ZZ Tuntematon
- 11 Yritykset
- 12 Rahoitus- ja vakuutustoiminta
- 13 Julkisyhteisöt
- 14 Kotitaloudet

Omistajatyppi

Yritykset jaetaan omistajuuden perusteella eri luokkiin. Käytetyt luokat ovat:

- Yksityinen kotimainen
- Valtio
- Kunta
- Ahvenenmaan maakunta
- Ulkomaalaisomisteinen
- Muu omistajatyppi.

Kokoluokitus

Yritysten liikevaihto- ja henkilöstötietoja luokitellaan toimialoittain henkilöstön ja liikevaihdon määrän mukaan siten, että luokkaan kuuluvat arvot, jotka ovat suurempia tai yhtä suuria kuin luokan alaraja mutta pienempiä kuin luokan yläraja.

StatFin-tauluissa tietoja on saatavissa henkilöstön ja liikevaihdon kokoluokista:

Henkilöstön suuruusluokat	Liikevaihdon suuruusluokat (1000 euroa)
0 - 4	0 - 39
5 - 9	40 - 99

10 – 19	100 – 399
20 – 49	400 – 1 999
50 – 99	2 000 – 9 999
100 – 249	10 000 – 39 999
250 – 499	40 000 – 199 000
500 – 999	200 000 –
1 000 -	

Tilinpäätöstiedoissa käytetään EU:n komission suosituksen (6.5.2003) mukaista luokitusta pieniin ja keskisuuriin (Pk) yrityksiin (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003). Pk - yritykset sekä pienet yritykset määritellään seuraavien sääntöjen mukaan

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko Pk -yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihdon ja taseen loppusummien rajoja on viimeksi tarkistettu vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia ennen tilastovuotta 2003 julkaistuihin tietoihin.

StaFin-tauluissa tilinpäätöstietoja on saatavissa luokista:

Kaikki yritykset

Pk-yritykset

Suuret yritykset

1.3 Lait ja asetukset

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, [tilastolaki](#), jonka mukaan tilastoihin tulee ensi sijassa käyttää muihin tarkoituksiin kerättyä tietoa. Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Yrityksillä, kunnallisilla organisaatioilla ja voittoa tavoittelemattomilla yhteisöillä on velvollisuus antaa tietoa laissa erikseen määritellyissä asioissa.

Tilastojen perustiedot ovat salassa pidettäviä ja niitä voidaan luovuttaa vain tunnistamattomassa muodossa sekä vain tieteellisten tutkimusten ja tilastollisten selvitysten tekoon. Poikkeuksena ovat Yritysrekisterin julkiset tiedot sekä valtion ja kuntien viranomaisten toimintaa kuvaavat julkiset tiedot. Lisäksi uudesta ja muuttuneesta tietojen keruusta on neuvoteltava tiedonantovelvollisten edustajien kanssa hyvissä ajoin ennen tiedonkeruun aloittamista.

1. Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997 / 1336.
Laki Kirjanpitolain muuttamisesta 1376/2016
2. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Se on keskeinen vuosittain yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 295/2008.
3. Tilastoyksikköasetus. Se on yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava, tilastoyksiköitä koskeva asetus. Euroopan neuvoston asetus No 696/93.
4. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2008 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev.2:een, jota on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä tasolla.
5. Yritysrekisteriasetus 177/2008.

Lisätietoja löytyy Tilastokeskuksen tehtäviä ja toimintaa säätelevistä [laeista ja asetuksista](#).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1 Perusjoukko

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Rekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyypit sekä henkilöstön määrä ja EU:n määritelmän mukainen suuruusluokka. Tilastoon yritykset on valittu käyttäen rajauksia toiminta-ajalle, henkilöstölle, liikevaihdolle, investoinneille ja taseelle. Lisäksi markkinaehtoiset kunnalliset liikelaitokset ovat tilastossa mukana.

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston aineisto perustuu Verohallinnon rekistereihin ja elinkeinoveroaineistoihin sekä Tilastokeskuksen yritystiedusteluihin. Elinkeinoveroaineistot sisältävät kaikkien elinkeinoverolain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Ne ovat olleet Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Verohallituksen eri rekistereistä saadaan yritysten aloitus- ja lopetustiedot, kotikunta, alustava toimialatieto uusille yrityksille ja palkat. Elinkeinoveroaineistoista saadaan pohja tilinpäätöstiedoille.

2.1.1 Verohallinnon yritysveroaineistot

Tilinpäätöstilaston tuloslaskelma- ja tasetietojen hallinnollisena lähteenä on Verohallinnon elinkeinoveroaineisto. Tilinpäätösaineistossa hyödynnetään pääverolomakkeita 4, 5, 6A, 6B, 6C ja 6U. Tilinpäätöstietoja täydennetään mm. liitelomakkeiden 62, 7A ja 7M tiedoilla.

Verolomakkeilta saatavat tiedot eivät täysin vastaa virallisia tuloslaskelmaa ja taseita, mutta pääkohdat ovat yhdenmukaiset. Verolomakkeilta ei esim. saa erikseen pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen aleriä eikä taseen vastattavaa lyhyt- ja pitkäaikaisia saamisia.

2.1.2 Tilastokeskuksen oma tiedonkeruu

Tilastokeskuksen yritysten rakennekyselyllä (Yritysrekisterin tiedustelu) kerätään vuosittain vähintään viisi henkilöä työllistävien monitoimipaikkaisten ja vähintään 20 henkilöä työllistävien yksitoimipaikkaisten yritysten tiedot. Alle 20 henkilöä työllistävästä yrityksistä tiedustellaan yksiköt, joilla tiedot hallinnollisten rekistereiden, kaupallisten aineistojen tai Tilastokeskuksen muiden kyselyjen perusteella ovat muuttuneet.

Perustetut yritykset sisällytetään yleensä kerran uusien yritysten kyselyyn melko pian toiminnan aloittamisen jälkeen.

Omista kyselyistä saadaan muun muassa palkansaajien määrä, toimiala ja osoitetiedot. Kyselyihin sisältymättömien yritysten palkansaajien määrä estimoidaan.

Tilastokeskuksen tilinpäätöskyselyllä kerätään vuosittain tietoja noin 5 000 yritykseltä.

Tilinpäätöstilaston kohdejoukosta kyselyyn kuuluvat kaikki yli 50 henkilöä työllistävät yritykset.

Lisäksi 10 – 50 henkilöä työllistävästä yrityksistä kyselyyn on valittu yritykset satunnaisotannalla.

Kyselyssä on myös joitain alle 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä sekä kaikki markkinaehtoiset kunnalliset liikelaitokset.

Tilastokeskuksen tilinpäätöskyselyssä kerätään yritysten virallista tilinpäätöstä yksityiskohtaisempaa tietoa. Kysely kattaa liikevaihdon ja kulujen erittelytietoja, investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja. Tiedustelulomakkeella kysytään vain välttämättömiä tietoja, joita ei muista tietolähteistä saada. Otoksen muodostamisessa on pyritty siihen, että mahdollisimman pienellä otoskoolla saavutettaisiin riittävä toimialoittainen kattavuus. Otoksen (tiedusteluun vastanneiden) osuus kunkin päätoimialan yrityksiä lukumäärästä on 0,1 – 9,8 prosenttia ja yrityksiä liikevaihdosta 21 – 90 prosenttia. Toimialoilla, joilla on isoja yrityksiä, saadaan pienellä otoksella suuri kattavuus liikevaihdolla mitaten.

Otoksen kattavuus liikevaihdolla mitaten toimialoittain vuonna 2019

TOL	Toimiala	Yritysten lkm	Toimialan liikevaihto, milj. euroa	Otoksen peittävyys liikevaihdosta, prosenttia
B	Kaivostoiminta ja louhinta	897	2 060	67
C	Teollisuus	19 976	138 058	90
D	Sähkö-, kaasu ja lämpöhuolto	952	14 524	79
E	Vesi, ympäristöhuolto	1 506	2 968	61
F	Rakentaminen	41 403	39 731	52
G	Kauppa	39 932	117 864	68

H	Kuljetus ja varastointi	19 790	23 622	61
I	Majoitus ja ravitsemistoiminta	12 258	7 338	42
J	Informaatio ja viestintä	11 241	22 750	76
L	Kiinteistöhoito	31 274	12 765	31
M	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	37 551	16 919	44
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	14 572	13 750	60
P	Koulutus	4 060	922	36
Q	Terveystieteiden tutkimus	18 208	8 489	61
R	Taiteet, viihde ja virkistys	8 374	3 894	60
S	Muu tekninen palvelu	19 841	1 792	21

2.2 Aineiston käsittely

2.2.1 Elinkeinoveroaineiston käsittely

Verohallinnon aineiston laatua tarkistetaan ohjelmallisesti. Aineistoa korjataan automaattisesti käyttäen massaeditointia ja imputointia. Aineiston puuttuvat arvot korvataan ensisijaisesti yrityksen aikaisempien vuosien tiedoilla ja toiseksi liikevaihdoltaan ja henkilöstömäärältään vastaavanlaisen yrityksen tiedoilla. Virheet ja poikkeavat havainnot korjataan joko loogisesti editoimalla tai poikkeavia havaintoja poistamalla. Pienet virheet (alle 5 %) liikevaihdosta skaalataan.

Imputointimenetelmiä on kaksi. Donor-imputointia käytetään, kun yritys kuuluu tilaston kehikkoon, mutta tietoja ei saada verohallinnon aineistosta. Tällöin tiedot saadaan samalla toimialalla olevalta, samaa kokoluokkaa olevalta yritykseltä. Toista menetelmää käytetään, kun yrityksen tietoja ei saada veroaineistosta kyseisenä tilastovuonna, mutta käytettävissä on edellisvuoden tiedot. Tällöin tiedot imputoidaan käyttäen kausiveroaineiston liikevaihdon muutosta painokertoimena.

Elinkeinoveroaineisto pisteytetään pisteytysmallin mukaisesti yrityskohtaisesti. Mallissa virhepisteitä lasketaan loogisista virheistä tuotoissa, kuluissa tai taseiden välisummissa sekä eroavuuksista taseiden loppusummissa ja liikevaihdon muutoksista. Lisäksi henkilöstöltään isot yritykset saavat enemmän pisteitä kuin pienet.

2.2.2 Henkilöstötietojen käsittely

Kyselyihin sisällyttömien yritysten palkansaajien määrä estimoidaan Verohallinnon verotusaineiston palkkatietojen perusteella. Yrittäjät estimoidaan kaikille yrittäjäläkelätkä ja palkkaa maksaneille.

Palkansaajat

Palkansaajien estimointimalli perustuu yritysten maksamiin palkkoihin, toimialaan sekä sen työntekijöiden taustatietoihin. Menetelmässä ennustetaan henkilöiden työpanos yrityksittäin. Menetelmä perustuu kullekin henkilölle estimoituun jatkuvan kokoaikaisen työsuhteen palkan odotusarvoon, joka perustuu ko. henkilön ominaisuustiedoista muodostettuihin indikaattorimuuttujiin. Indikaattori-muuttujia ovat työnantajayrityksen toimiala ja institutionaalinen sektoriluokka, sekä henkilön ammattikoodi, koulutusaste, ikä, sukupuoli ja työkuunta. Palkan odotusarvo muodostetaan laskemalla yhteen kullekin indikaattorille estimoitu vaikutus kokoaikaisen työntekijän vuosipalkkaan. Henkilön vuosityöpanos lasketaan jakamalla todellinen, maksettu vuosipalkka lasketulla vuosipalkan odotusarvolla. Henkilön yhteenlaskettu kaikille työsuhteille estimoitu työpanos ei voi ylittää 1,5 henkilötyövuotta.

Toimialat ryhmitellään mediaanipalkkojen perusteella kahdeksaan ryhmään ja sektorit neljään ryhmään (yritykset, rahoitusala, julkisyhteisöt ja kotitaloudet). Ammattikoodit ryhmitellään mediaanipalkkojen perusteella 11 ryhmään. Koulutustutkinnot ryhmitellään seitsemään ryhmään. Alueindikaattori luokittelee työpaikan sijaintikunnat kasvukeskuksiin, muihin kaupunkeihin sekä haja-asutusalueisiin.

Estimointi tehdään mahdollisimman virheettömästä ja kokoaikaisia työntekijöitä edustavasta aineistosta. Ennen estimointia aineistosta poistetaan mm. havainnot, jotka tunnistetaan osa-aikaisiksi työsuhteiksi tai joiden vuosipalkka poikkeaisi yli 30 % ammattinimikkeen mediaanipalkasta.

Estimoinnin jälkeen estimaatteja tarkastellaan vielä diagnostisesti, missä yhteydessä mm. rajataan henkilön estimoitu vuosityöpanos yhdessä työsuhteessa enintään yhdeksi henkilötyövuodeksi.

Täydentävänä tietona käytetään myös liikevaihdon kuukausikuvaajien tietoja yritysten maksamista palkoista.

Yrittäjät

Yrittäjien yrittäjätyöpanoksen estimoinnissa tavoitteena on määrittellä se työpanos, jonka yrityksen omistaja tai perheenjäsen on tehnyt yrityksessään ilman varsinaista palkkaa. Pohjana on Eläketurvakeskuksen yrittäjäeläkeaineisto sekä tiedot yritysten toimialasta, oikeudellisesta muodosta, omistajuudesta, konserniin kuulumattomuudesta, liikevaihdosta sekä palkatun henkilöstön käytöstä.

Estimoinnissa kohdejoukkona ovat yritykset, joilla on vähän palkattua henkilöstöä sekä suuri liikevaihto suhteessa palkattuun henkilöstöön. Yrittäjätyöpanosta estimoidaan tällaisille yrityksille, kuitenkin siten, että yrittäjätyöpanoksen estimoitavaksi maksimimääräksi on rajattu 1,5 henkilötyövuotta.

2.2.3 Manuaalinen käsittely

Tilaston perustiedot

Yritysrekisterin kyselyn tiedot tarkistetaan ohjelmallisesti. Virheelliset havainnot tulevat korjauslistoille, jotka tarkistetaan ja korjataan käsin.

Tilinpäätöstiedot

Tilinpäätöskyselyyn kuuluvien yritysten tuloslaskelma- ja tasetietoja korjataan ja täydennetään virallisilla tilinpäätöstiedoilla joko PRH:n kuva-arkistosta tai muusta lähteestä.

Tarkistaminen tapahtuu YTY-sovelluksella. YTY:yn on rakennettu runsas joukko virhetarkistuksia, jotka ohjaavat tietojen tarkistamista ja korjaamista.

2.2.3 Massatarkistus

Tilinpäätöskyselyyn vastanneet pienet yritykset, jotka ovat pisteytyksessä saaneet vähän pisteitä, pyritään massatarkistamaan ohjelmallisesti. Ohjelma korjaa automaattisesti pienet virheet. Jos yritystä ei voida tätä kautta hyväksyä, niin se palautuu manuaaliseen tarkistukseen.

2.2.4 Tilkes-tietojen imputointi

Tilinpäätöskyselyn liikevaihdon erittelyn ja kulujen erittelyn avulla saadaan laskettua toimialakohtaiset kertoimet. Kehikkona käytetään liikevaihtoa ja tuloslaskelman ostoja, ulkopuolisia palveluja sekä muita kuluja. Näin saadaan tuotettua liikevaihdon ja kulujen erittelytiedot koko yritysjoukolla.

Käyttöomaisuuden lisäykset ja vähennykset saadaan kyselyyn kuulumattomille yrityksille verottajan poistolaskelmalomakkeelta. Tietojen editoinnissa ja imptoinnissa käytetään apuna taseen käyttöomaisuustietoja.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rakenne- ja tilinpäätöstilasto kattaa kaikki toimialat, oikeudelliset muodot ja omistajatyypit. Tilastoon tulevat yritykset, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai tase ylittää 170 000 euroa tai investoinnit ylittävät 50 000 euroa tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (11 810 euroa vuonna 2019). Toimialalta A (Maatalous, metsätalous ja kalatalous) maataloista ovat mukana tilat, joiden maataloustulos on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan. Maatilataloudesta saadaan kattavasti vain henkilöstötiedot. Toimialalta 02 mukana ovat ne yksiköt, joiden tuotot metsätaloudesta ylittävät tilastorajan.

Rahoitus- ja vakuutustoiminnasta (toimialat 64, 65, 66) julkaistaan vain yritysten lukumäärät ja henkilöstötiedot.

Tupakkatuotteiden valmistuksen toimialalla (TOL 12000) toimii kaksi pientä, mutta tilastorajan ylittävää yritystä. Näiden yritysten tietoja ei julkaista omalla toimialallaan ja yritykset eivät sisälly toimialojen yhteenlaskettuihin tietoihin. Tupakkatuotteiden valmistuksen tietojen julkaiseminen johtaisi huomattavasti merkittävemmän toimialan tietojen suojaamiseen.

Tilinpäätöstietoja julkaistaan toimialoilta B-S, pois lukien Rahoitus- ja vakuutustoiminta.

Tilaston lukuja julkaistaan sekä ennakkollisina että lopullisina. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin ennakkollisiin tietoihin verrattuna.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston viiteajankohta on kalenterivuosi. Tilinpäätösajanjakso ei aina noudata kalenterivuotta, mutta on riittävän hyvä kuvaamaan kalenterivuoden tietoja. Tiedot ovat siis tilikaudelta, joka päättyy kyseisen tilastovuoden aikana.

Yritysten rakenne- ja tilinpäätösaineistosta julkaistaan vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa ja lopulliset tiedot joulukuussa. Ennakkotiedot julkaistaan suppeammalla tietosisällöllä kuin lopulliset tiedot. Esimerkiksi kaikkia päivitettyjä luokittelutietoja ei ole vielä käytettävissä syyskuussa.

Elinkeinoveroaineiston viimeiset tiedot saadaan marraskuun alussa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1 Julkistus

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston tiedot tuotetaan yhtenä julkistuksena. Uusimmat tiedot viedään julkaisupäivänä [Tilastokeskuksen kotisivulle](#).

5.2 Internetjulkaisut

Tilastosta tehdään julkistustekstit ja liitetaulukot. Toimialoittaisia tietoja eri luokituksilla julkaistaan Tilastokeskuksen maksuttomassa tilastotietokannassa (StatFin). Lopullisten tietojen yhteydessä julkaistaan myös katsaus ja liitetaulu tietojen tarkentumisesta ennakon ja lopullisen tilaston välillä.

StatFin-taulut

Tilastoyksikkönä oikeudellinen yksikkö (y-tunnus)

	Ennakkotiedot	Lopulliset tiedot
Yritysten tilinpäätöstiedot	x	x
Yritykset toimialoittain	x	x
Yritykset toimialoittain ja liikevaihdon suuruusluokittain	x	x
Yritykset toimialoittain ja henkilöstön suuruusluokittain	x	x
Yritykset toimialoittain ja oikeudellisen muodon mukaan	-	x
Yritykset toimialoittain ja omistajatyypin mukaan	-	x
Yritykset toimialoittain ja sektoriluokan mukaan	-	x
Konserniyritykset	-	x

Tilastoyksikkönä yritysüksikkö

	Ennakkotiedot	Lopulliset tiedot
Yritysten tilinpäätöstiedot	-	x
Yritykset toimialoittain	-	x
Yritykset toimialoittain ja liikevaihdon suuruusluokittain	-	x
Yritykset toimialoittain ja henkilöstön suuruusluokittain	-	x

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kirjanpitolain muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkakorjaus. Palkkakorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkakorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkakorjausta.

Vuonna 2007 alkaen tiedot on luokiteltu toimialaluokitus TOL 2008. Tilastovuonna 2008 uudistettiin henkilöstön laskentatapaa noudattamaan kokovuosityöllisen määritelmää.

Tilastovuodesta 2013 alkaen tilaston yritysjoukkoa on tarkistettu: mm. alkutuotannon (TOL A) toimialoilla tilastossa ovat tilastovuodesta 2013 alkaen mukana liiketoiminnasta arvonlisäverovelvollisten lisäksi myös alkutuotannosta arvonlisäverovelvolliset. Kiinteistöalan toimialalla (TOL L) vuodesta 2013 alkaen tilastoon on laskettu mukaan arvonlisäverovelvollisten ja työnantajarekisteriin kuuluvien yritysten lisäksi myös ne yritykset, joiden tase ylittää tilastorajan.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

7.1 Tilastojen eri käyttötarkoitukset

Yhtenäisyyttä muihin tilastoihin rajoittavat käsitteelliset ja menetelmälliset asiat:

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon kausiveroaineistosta. Liikevaihdon määrittely kausiveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa, koska oma-aloitteisten verojen aineiston liikevaihto voi sisältää tuloslaskelman liikevaihtoon kuulumattomia eriä kuten käyttöomaisuuserien myynnit, muut tuotot, satunnaiset erät, käänteisesti verovelvolliset ostot, tuotteiden oman käytön sekä agentuurien myynnit, joita kaikkia ei pystytä poistamaan aineistosta.
2. Tilastovuodesta 2013 lähtien yritys- ja toimipaikkarekisterin ja tilinpäätöstilaston tiedot on yhtenäistetty. Aikaisempina vuosina yritysten luokittelussa toimialoille on ollut jonkin verran eroja. Yritysten lukumäärätiedoissa on ollut myös eroja.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Luokitteluperusteena on käytetty myös henkilöstön lukumäärää ja liikevaihtoa.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonlisäys perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin. Lisäksi tilinpäätöstilaston jalostusarvo arvioidaan tuottajahintaan.

7.2 Kalenterivuosi vs. tilikausi

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston tiedot ovat tilinpäätöksen mukaisia. Tilinpäätöstiedot ovat yritysten tilikausilta, jotka eivät aina vastaa kalenterivuotta. Vuositilastoissa kullekin vuodelle kohdistuvat kyseisen vuoden aikana päättyvät tilikaudet.